

REVY

VINTER 2023

Lampeånd

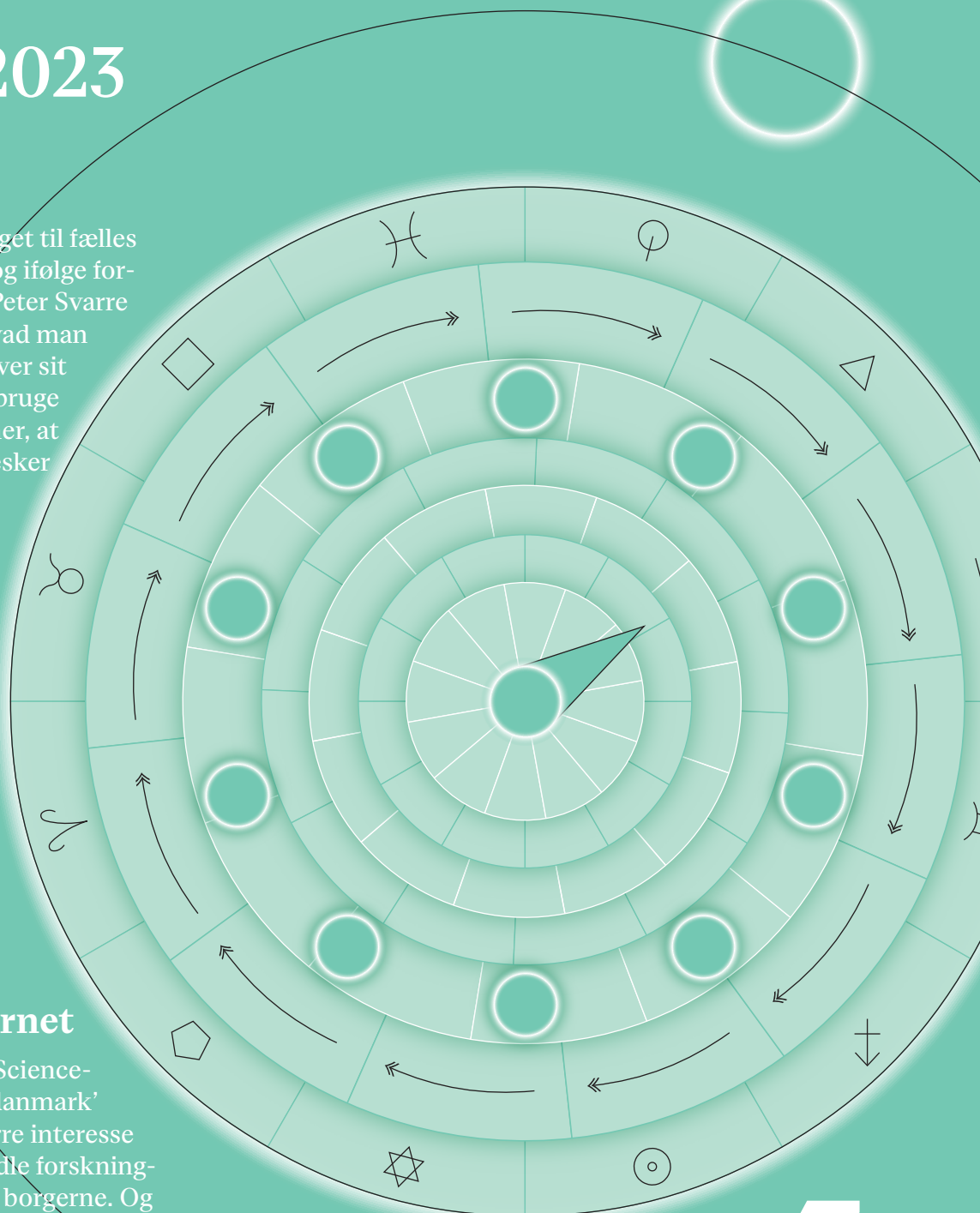
Kunstig intelligens har meget til fælles med lampeåndshistorier, og ifølge forfatter og foredragsholder Peter Svarre skal man passe på med, hvad man ønsker sig fra dem. Han giver sit bud på, hvordan man bør bruge de nye teknologier og mener, at de faktisk kan gøre mennesker mere menneskelige.

Side 4

Ud af elfenbenstårnet

På SDU har man i Citizen Science-projektet 'Et sundere Syddanmark' skabt unikke datasæt, større interesse og bedre evner til at formidle forskningen ved at samarbejde med borgerne. Og ifølge medstifter af SDU Videncenter for Citizen Science, Anne Kathrine Overgaard, spiller forskningsbibliotekerne en afgørende rolle for at få det til at lykkes.

Side 14

4

Indhold

- 3: Bestyrelsen tager ordet
- 4: Hvad du ønsker, er min befaling
- 8: Kære Maskine – årsmødet i billeder
- 10: Fusion giver biblioteksansatte en større stemme
- 13: #biblioteksblik
- 14: Citizen Science: En forskningsmetode, hvor bibliotekerne kan gøre en forskel
- 18: Reviews i alle afskygninger – indtryk fra en NEFUS-konference
- 20: Viden om AI-værktøjer i akademisk søgning kræver nationalt løft
- 23: En undervisers refleksioner: Google som icebreaker – start med noget velkendt
- 24: Stafetten

Skribenter i dette nummer

Rasmus Hage Dalland,
redaktør og journalist

Anne Kathrine Overgaard,
kontorchef SDU og medstifter af SDU Videncenter for
Citizen Science

Anna Marie Svenstrup,
informationsspecialist AUB

Rikke Perregaard Bentzen,
informationsspecialist AUB

Birgitte Nordborg Rasmussen,
UCL Biblioteket Vejle, UCL Erhvervsakademi &
Professionshøjskole

Redaktion

Rasmus Hage Dalland
Redaktør REVY – tlf. 24946936
rasmusdalland@hotmail.com

Annette Refn, DTU Bibliotek
anre@dtu.dk

Mette Buje Grundsøe, AUB
mbg@aub.aau.dk

Tina Lund, KUB Frederiksberg
tilu@kb.dk

Kerstin Hundahl, UCL Biblioteket Jelling og Vejle
kehu@ucl.dk

Kommende udgivelser og afleveringsfrister:

REVY 1, forår 2024
Udkommer 1. marts, afleveringsfrist 10. februar.

REVY 2, sommer 2024
Udkommer 1. juni, afleveringsfrist 10. maj.

Vil du skrive for REVY? Tøv ikke med at kontakte redaktør Rasmus Hage Dalland. REVY tager imod artikler (se vejledning på dfdf.dk), men har du et udkast til en artikel, en idé eller tips til en god historie, hører redaktionen også gerne fra dig.

Oplag: 800

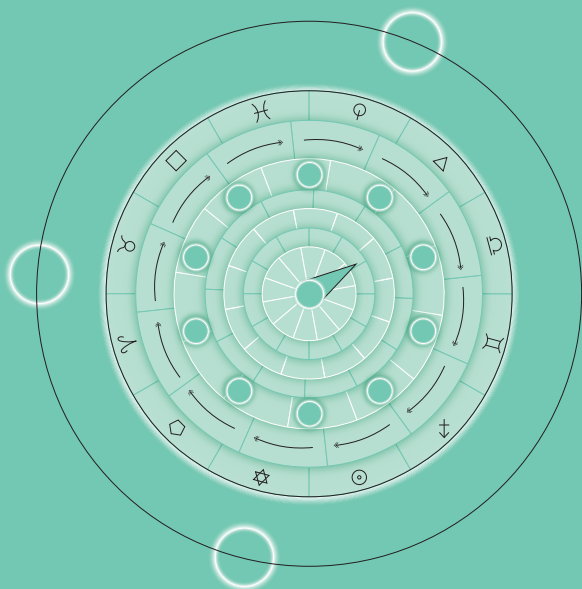
Årgang: 47

ISSN: 1904-1969

ISSN (online): 1904-1977

Tryk: Strandbygaard Trykkeri

Grafisk design: Omløb

Bestyrelsen tager ordet

Besparelser truer FFU-bibliotekernes rolle og relevans

De nedskæringer, der er blevet gennemført på mange FFU-biblioteker i de seneste år, giver anledning til at undersøge, hvad denne tendens afspejler, og hvilke konsekvenser den har for vores brugere, organisationer, kerneopgaver - og ikke mindst for vores eget fag.

I disse år ser vi et fald i optaget af studerende, og vi er nødt til at forstå, hvordan dette fald påvirker vores biblioteker. Selvom det måske virker som om, at færre studerende skulle resultere i mindre arbejde for bibliotekerne, så viser virkeligheden sig at være mere kompleks. DFFU-bestyrelsen, i REVY 3, peger på denne kompleksitet og pointerer, hvordan vi står overfor nye kerneopgaver med at styrke studiesociale kompetencer, der kræver vores opmærksomhed.

Samtidig står vi over for en kontinuerlig strøm af reformer i uddannelsessektoren, herunder regionalisering, dimensionering og kandidatreformen. Disse reformer stiller krav om konstante ændringer, selv før resultaterne af tidligere reformer er blevet evalueret. Men disse udfordringer bringer også nye muligheder med sig, såsom at trække på erfaringer fra Covid-19 og online undervisning for at indarbejde informationskompetencer på tværs af uddannelser og øge forståelsen for værdien af digitale informationsressourcer.

FFU-biblioteker er fortsat centrale aktører for studie- og forskningsmiljøerne, og vi spiller en nøglerolle i at fremme informationskompetencer, som er afgørende for at uddanne studerende til at være kritiske og reflekterende i et stadig mere komplekst informationsmiljø.

Når økonomiske stramninger rammer, påvirker det ikke kun bibliotekernes kapacitet til at opdatere vores samlinger, men også vores evne til at forblive innovative og konkurrencedygtige generelt. Samtidig vil det betyde, at vores muligheder for at tilbyde værdifuld forskningsstøtte og bistand til forskere er under pres.

En anden vigtig betragtning er bibliotekernes rolle som brobygger på tværs af sektorer. Besparelser kan true denne værdifulde funktion ved at reducere ressourcerne til at styrke forbindelserne og samarbejdet.

Så hvordan håndterer vi disse udfordringer? For det første er det afgørende, at beslutningstagerne i uddannelses- og forskningssektoren anerkender bibliotekernes centrale rolle og investerer i deres biblioteker, selv med besparelser andre steder.

Derudover er vi nødt til at være proaktive og innovative i vores tilgang til at møde udfordringerne. Dette inkluderer at søge alternative finansieringskilder, udforske nye samarbejdsmuligheder og konstant evaluere og tilpasse vores tjenester for at forblive relevante og effektive. Det er en kompleks opgave, men det er afgørende for at sikre, at vi fortsat kan opfylde vores vigtige opgaver, og at vi kan forblive brobyggere i uddannelses- og forskningssamfundet.

Hvad du ønsker, er min befaling

Kunstig intelligens og lampeånder har mere til fælles, end man lige skulle tro, hvis man spørger forfatter og foredragsholder Peter Svarre. REVY har talt med ham om, hvad kunstig intelligens er, hvad det kan – og hvordan mennesker kan finde sin rolle i samspil med de nye teknologier

□ Rasmus Hage Dalland, redaktør REVY

I 1200-tallet konstruerede arabiske astronomer og matematikere en maskine, der skulle skabe nye tanker og ideer på mekanisk vis. De kaldte den for Zairja, og gennem et sindrigt system med skiver, tabeller og stjernekyggeri kunne den påkalde en højere magt og levere svar på livets komplicerede spørgsmål. Zairja er det tidligste eksempel på en kunstig intelligens, fortæller Peter Svarre, en slags fortidens ChatGPT. Eller, måske snarere en slags lampeånd.

”Ånden i lampen er faktisk en trope, der går igen, når man taler om kunstig intelligens. Mange lampeåndshistorier handler jo om, at man får stillet et spørgsmål en lille smule forkert, men at det bliver taget meget bogstaveligt, og så går det helt galt,” siger han.

”Så man skal være virkelig præcis i sine formuleringer til lampeånden såvel som til den kunstige intelligens, for spørgsmålene kan nemt misforstås.”

Mønstergenkendelse

Peter Svarre er forfatter og foredragsholder og har i årevis beskæftiget sig med mødet

mellem teknologi og mennesker, ligesom han har skrevet bøger om kunstig intelligens. Til DFFU's årsmøde i Vejle var han keynote-speaker med oplægget 'Hvad skal vi bruge mennesker til?' – et ganske relevant spørgsmål nu om dage, hvor de kunstige intelligenser fylder mere og mere, særligt i bibliotekssektoren.

Peter Svarre definerer kunstig intelligens som forsøg på at få maskiner til at gøre noget, som mennesker har gjort før ved at være inspireret af den måde, som mennesker gør det på. Og siden frembringelsen af Zairja, har matematikere og ingeniører i tidens løb gjort adskillige forsøg på at mekanisere menneskelige færdigheder. I 1800-tallet ser man de første regnemaskiner og mekaniske computere, der siden inspirerer den engelske matematiker Alan Turing. I 1936 beskriver han den moderne computer i et paper, og på baggrund af principperne i hans undersøgelse opfinder han kort efter en kodebrydningsmaskine, der under Anden Verdenskrig hjalp englænderne med at dechifrere tyskernes kommunikation.

Siden kom der for alvor fart på udviklingen – og de sidste 15-20 år er det gået rigtig stærkt.

”Der er to årsager til, at den moderne kunstig intelligens er eksploderet,” forklarer Peter Svarre.

”For det første er der kommet nogle computere, der er blevet kraftigere. Og så har vi fået internettet, der er fyldt med tekst og billeder. Det vil sige, man kan slippe de her maskiner løs på alt det datamateriale, der findes på nettet.”

Kernen i moderne kunstig intelligens er ifølge Peter Svarre evnen til at mønstergenkende. Det første gennembrud var billedgenkendelse – teknologierne blev i stand til at se på billeder af heste, hunde og katte og identificere dem som sådan. De senere år er teknologierne dog gået fra at kunne genkende til også at kunne skabe mønstre, blandt andet via avancerede sprogmodeller.

”Og så begynder de dels at skabe billeder inspireret af, hvordan mennesker laver billeder, men også at tale og skrive ligesom

mennesker – sprog er jo også et mønster. De kan kigge på en milliard forskellige tekster på nettet og finde statistiske mønstre for, hvordan mennesker taler i alle mulige forskellige situationer, og spytte en ny tekst ud.”

Og bare sidste år lød endnu en eksplosion i udviklingen, da firmaet Open.ai stillede teknologier som ChatGPT og Dall E til rådighed for den brede befolkning. Og det satte ikke bare endnu mere turbo på anvendelsen af de nye teknologier, men også på debatten om, hvordan vi bruger dem.

”Et af vores problemer er, at vi kommer lidt fra en lommeregnertidsalder, hvor vi var vant til at maskiner var objektive. Så vi har en ide om, at når vi arbejder med computere, så er de objektive maskiner, man kan stole på, og som er sandfærdige. Men sådan forholder det sig ikke med moderne kunstig intelligens.”

Bias og hallucinationer

Ifølge Peter Svarre er det vigtigt at forstå begrænsningerne hos de kunstige intelligenser for at kunne anvende dem optimalt. For godt nok kan de genkende mønstre og skabe dem – men de kan ikke andet end det, siger han. Og fordi, teknologierne er baseret på data fra internettet, er deres evne til at danne nye mønstre også påvirket af, hvad der foregår på nettet, hvilket skaber risiko for bias.

”Hvis der er mange racister i datamaterialet, bliver de meget racistiske. Hvis der er få sorte mennesker, så bliver de dårlige til at genkende billeder af sorte mennesker. Der er alle de der problemer med majoriteter, minoriteter og diskrimination,” siger Peter Svarre og fortæller, at han selv har lavet et eksperiment, der underbygger pointen, ved hjælp af Mid-journey som er en AI-billedgenerator.

”Jeg bad den lave forskellige professioner. Hvordan ser læger ud? Jamen, så får man billeder af hvide, gamle mænd i kitler. Sygeplejersker er kvinder med store bryster og langt lyst hår. Og CEO’s er mænd i jakkesæt,” siger han.

“Jeg bad den lave forskellige professioner. Hvordan ser læger ud? Jamen, så får man billeder af hvide, gamle mænd i kitler. Sygeplejersker er kvinder med store bryster og langt lyst hår. Og CEO’s er mænd i jakkesæt. Det er muligvis det største problem med de her statistisk funderede kunstige intelligenser – de videreproducerer eksisterende biases og skaber nye biases, uden man tænker over det.

”Det er muligvis det største problem med de her statistisk funderede kunstige intelligenser – de videreproducerer eksisterende biases og skaber nye biases, uden man tænker over det.”

En anden begrænsning er de kunstige intelligensers hallucinationer – at de opfinder viden, der ikke nødvendigvis er sand.

”Sprogmodellerne er statistisk funderede og skriver det, der er statistisk mest sandsynligt. Men de har ingen ideer om, hvad sandt eller falsk er. En sprogmodel er trænet på en masse data, og så beder man den skrive et eller andet og siger, at den ikke må plagiere. På den måde beder vi den faktisk om at hallucinere,

altså brygge et nyt mønster sammen. Og så er der risiko for, at den finder på alle mulige ting og sager, som ikke er sandfærdige. Der er eksempler i forskningsverden med folk, der har skrevet forskningsartikler, hvor kunstig intelligens har fundet på referencer og citationer, som bare ikke findes i virkeligheden.”

Det betyder ifølge Peter Svarre, at man skal sørge for, at der er mennesker 'in the loop', når man anvender de kunstige intelligenser, som kan opdage de biases og hallucinationer, teknologierne producerer.

En tredje væsentlig begrænsning er de kunstige intelligensers evne til at være kreativ.

”At være kreativ er nok definitionen på, hvad kunstig intelligens ikke kan,” siger Peter Svarre.

”Man skal huske på, at de hverken har vilje eller bevidsthed. De er, som nogle kalder dem, statistiske papegøjer. De imiterer bare noget, mennesker har sagt tidligere, men finder aldrig på noget rigtig nyt eller anderledes. Det er altid lidt klicheer, overfladiskheder, pasticher. Første gang man bruger dem til at komme med ideer til et eller andet, så kan man godt tænke 'wow, den er vildt kreativ'. Men når man har gjort det 100 gange, så begynder man at kunne genkende mønstrene i det, de producerer.”

Dog mener Peter Svarre, at de kunstige intelligenser kan være interessante at sparre med for at sætte de kreative processer i gang. Lidt ligesom, når malere kaster maling tilfældigt op på lærredet for at skabe et udgangspunkt at starte fra.

”Jeg har set mange eksempler på, at folk bruger kunstig intelligens, hvis de har skriveblokeringer eller kreative blokeringer. De er rigtig gode til at give ti ideer, og så er der måske en af dem, der er meget sjov, som man kan arbejde videre ud fra. På den måde kan den nogle gange fungere som sparringspartner, hvis man ikke har et menneske at sparre med.”

Lær det grundlæggende først

Når Peter Svarre skal forklare, hvordan vi skal bruge kunstig intelligens, fortæller han om lommeregneren. Han fik selv først lov til at bruge sådan en i 5. klasse, fordi holdningen var, at det er vigtigt at have en grundlæggende matematisk forståelse, inden man gør brug af de teknologiske hjælpemidler.

”Jeg tror, det er lidt det samme, vi skal gøre med kunstig intelligens. Særligt med ChatGPT. På nogle områder er vi nødt til at forbyde det, for der skal folk lære noget grundlæggende informationssøgning først. Man skal lære at overskue store tekstmængder eller læse lange tekster og syntetisere. Men til gengæld er der andre områder, hvor man kunne tage ChatGPT ind og bruge det aktivt, lege og løse opgaver

med det og trække det ind i undervisningen, fordi man alligevel vil ende med at bruge det i den virkelige verden.”

Derudover er det væsentligt, at mennesker finder sin rolle i samspil med de nye teknologier. Selvom der vil være visse jobkategorier, der simpelthen forsvinder som følge af den teknologiske udvikling, vil der være endnu flere, hvor der opstår behov for at omdefinere arbejdsrollerne.

Peter Svarre giver et eksempel med radiologerne, som ikke er blevet overflødiggjort, selvom deres traditionelle arbejdsopgaver var netop mønstergenkendelse på røntgenbilleder, som de nye teknologier er så overlegne til. I stedet har radiologerne videreudviklet deres arbejdsrolle og blevet dygtigere og mere effektive, fordi de har kunstige intelligenser på sidelinjen, der kan hjælpe med en del af arbejdet.

”Men det kræver, at man som menneske er i stand til at finde sin rolle. Og den rolle kan nogle gange være at finde hallucinationer og biases i teknologierne, men også forsøge at udvikle nye kompetencer. Med kunstig intelligens og automatisering sker der i det hele taget også det, at det bliver værdifuldt at være menneske. Kunstig intelligens tager nogle af de kedelige og repetitive jobs og skaber mulighed for, at mennesker kan blive mere menneskelige og skabe noget mere menneskekontakt.”

Lampeånden

Det langt fra alle steder, de kunstige intelligenser bliver brugt til at skabe mere menneskelighed. Ifølge Peter Svarre er der mange eksempler på det modsatte i virksomheder, organisationer og i den offentlige sektor, hvor man bruger de nye teknologier udelukkende til at effektivisere og trække mennesker helt ud af ligningen. Hvis det er fremtiden for anvendelsen af kunstig intelligens, ser det sort ud, mener han.

Så fortæller han om en nylig undersøgelse. På et hospital fik man patienter til at chatte med et interface omkring deres sygdom, hvorved de blev diagnosticeret. Halvdelen af tilfældene var det læger, der svarede på spørgsmålene, og den anden halvdel var det ChatGPT, men patienterne vidste ikke, hvem de kommunikerede med.

”Undersøgelsen viste som det første, at ChatGPT var stort set lige så god som lægerne til at diagnosticere sygdommene, men der var en klar forskel i empati. Det viste sig, at ChatGPT var meget mere empatisk end lægerne,” siger Peter Svarre.

”Det betyder måske, at faggruppen læger på en eller anden måde har udviklet en kultur,

← Zairja er et af de forsøg på at frembringe en kunstig intelligens. Maskinen blev opfundet i 1200-tallet af arabiske astrologer og skulle gennem ord, tal og stjernernes placering levere svar på spørgsmål og generere nye ideer.

som gør, at de fremstår endnu mere robotagtige end robotterne. Og der er måske noget selvansagelse i en hel faggruppe der, i forhold til, hvad vi skal kunne i fremtiden. Jeg tror, læger i fremtiden skal have nogle maskiner, der hjælper dem med at diagnosticere, og så skal de selv være møj-empatiske og gode til at være mennesker i relation til patienterne.”

Den pointe kan man godt overføre til bibliotekarer og informationsspecialister, mener Peter Svarre. Her bør man, ligesom alle andre berørte faggrupper, have et dobbelt fokus – både på nytten af den nye teknologi, men også på menneskets rolle i samspil med den.

Man skal med andre ord både være begejstret og skeptisk.

”Jeg vil opfordre alle folk – men særlig bibliotekarer og informationsspecialister, som virkelig bliver ramt af det her, til at kaste sig begejstret, men skeptisk over de nye teknologier. Men man skal passe på med den der dum-begejstring, som man nogle gange møder. Hvor folk tænker, ’uha, de er sindssygt

smarte de her kunstige intelligenser, og lige om lidt bliver de klogere end mennesker, og de kan lave alle mulige vilde ting’. Jeg tror vi de næste 5-10 år kommer til at se utallige eksempler på, at mennesker og virksomheder sætter kunstig intelligens til at lave alle mulige ting, de aldrig skulle være sat til at gøre,” siger Peter Svarre.

Og så er vi på mange måder tilbage ved Zairja og lampeåndshistorierne.

”Man kan hurtigt blive begejstret over at kunne få opfyldt sine drømme, men man skal også passe på med, hvad man ønsker sig.”

”Kære maskine” – hvor er vi på tekno

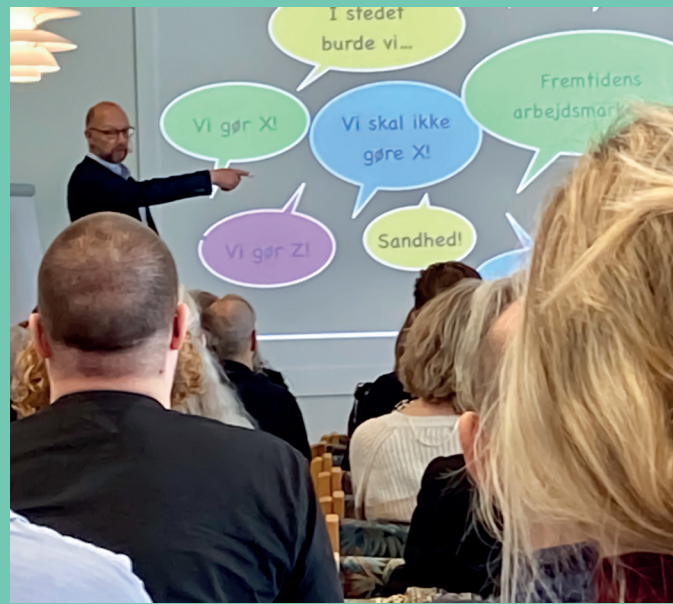
↑ **Hvad skal vi med mennesker:** Peter Svarre, digital strateg og foredragsholder åbnede fredagen elegant - og med stof til eftertanke...

↑ **Bibliotekerne er grundstenen i demokratisk dannelse:**
En oplagt Michel Steen-Hansen, direktør i Danmarks Biblioteksforening, opfordrer til et stærkt samarbejde i sektoren

Morgensang

vej hen: logi, uddannelse, personale

Nedslag fra DFFU-årsmødet i ord og billeder. Vejle 5.-6. oktober 2023

□ Foto/tekst: Mette Buje Grundsøe, AUB.

↑ Uddannelsesforsker Mikala Hansbøl gav sit take på realistisk teknologiforståelse.

↑ **Historiefortælling:** Mikael K (Klondike) alias Mikael Ryberg Kristensen underholdt med musikalske indslag fredag aften.

Fusion giver biblioteksansatte en større stemme

Den 1. november blev KI-medlemmer indsluset i DM efter at have stemt ja til fusionen i marts med overvældende flertal. Sammenlægningen betyder større indflydelse for de biblioteksansatte, siger nu tidligere KI-formand Tine Segel. Andre er bange for at miste identiteten i en større organisation

□ Rasmus Hage Dalland, redaktør REVV

Til en urafstemning i marts stemte medlemmerne af KI ja til at fusionere med DM med 94 procent af stemmerne og en valgdeltagelse på over 50 procent. Og 1. november kunne DM så byde cirka 4.000 bibliotekarer, cand. scient.bibl.er, cand.mag.'er i kultur og formidling samt andre akademikere inden for kultur, information, data og IT velkommen i klubben.

I DM er man glad for beslutningen, og forperson Camilla Gregersen ser gode muligheder i det fremtidige samarbejde.

"Med KI's medlemmer får vi også styrket vores gennemslagskraft inden for væsentlige dagsordener som data, digitalisering og informatik. Det gør, at vi nu sammen får endnu større fagpolitisk slagkraft, når det kommer til fremtidens digitalisering af samfundet," udtalte hun på dm.dk.

Også tidligere formand i KI, Tine Segel, er glad for medlemmernes overvældende ja til

fusionen, der er blevet besluttet samme år som KI's 100-års fødselsdag.

"På mange måder er der noget symbolik i, at man efter 100 års historie lukker et kapitel og åbner et nyt. Nogle gange må man som politisk leder og som hovedbestyrelse se på, hvor udviklingen går hen, hvad mulighederne for organisationen er fremadrettet og hvordan vi fortsat sikrer medlemmernes interesser både fagligt og økonomisk. Og det tror jeg på, vi gør bedst i DM."

Politisk indflydelse

Årsagen til fusionen er grundlagt i flere ting, forklarer Tine Segel. Over en årrække har KI konstateret vigende medlemstal, som hænger sammen med, at bibliotekaruddannelsen er blevet reduceret. Desuden vil flere KI-medlemmer gå på pension over de næste fem til otte år. Balancerne i det lille forbund var der ikke rigtig, siger hun, så det gav god mening at tale med DM, da de henvendte sig for at drøfte en mulig sammenlægning.

"Hvis vi havde fortsat som lille forbund, havde vi grundet økonomien og medlemstallene været nødt til at skære meget mere på budgetterne over de kommende år. Det ville have betydet færre numre af Perspektiv og færre arrangementer og aktiviteter for medlemmerne. Ved at komme ind i DM vil man som medlem opleve at komme ind i

en stor organisation, hvor der er rigtig mange tilbud på hylderne, mange arrangementer og netværk og en stor tilfredshed med rådgivningsdelen. Og fordi vi fusionerer nu, har vi haft noget at forhandle med, så vi har også opnået politisk indflydelse.”

Noget af den indflydelse kommer Tine Segel selv til at repræsentere, da hun frem til 2024 har en plads i DM's hovedbestyrelse. Hun er også udpeget som næstforperson i DM's sektor Kultur og Medier, som hovedparten af de tidligere KI'ere som biblioteksansatte bliver indsluset i. Tine Segel er desuden forperson i DM Digi, et fagligt fællesskab, der skal være centrum for alle de medlemmer, som arbejder med data og digitalisering.

”Og det ligger mig rigtig meget på sinde, at tidligere KI'ere fortsat engagerer sig, sådan som de har gjort i KI, og dermed er med til at forme og udvikle DM som fagforening. Vi kommer ind i DM Kultur og Medier med 2500 tidligere KI'ere, så vi har indflydelse i den sektor, hvor vi også har pladser i bestyrelsen jævnfør fusionsaftalen. Men det er også min ambition fremadrettet at arbejde for, at medlemmer fra biblioteksområdet stiller op og bliver valgt ind i DM's politiske organer. For det handler om at sende et signal om, at man ønsker, at der i DM er fokus på udviklingen af biblioteker som arbejdsplads.”

Som at blive en del af Tyskland

Det er dog ikke alle, der falder begejstret om efter fusionen den 1. november. Kasper Bøgh Pedersen fra DTU er bibliotekar med stort B, og han mener, at der er mere tabt end vundet ved at blive DM'er.

Han var blandt de få procent, der stemte nej til fusionen, og selvom han ikke vil benægte, at fusionen med DM er det rigtige for flertallet, er han ærgerlig over det tab af identitet, der er forbundet med sammenlægningen.

”Det er lidt ligesom, hvis Danmark valgte at lade sig sammenlægge med Tyskland og kom under deres administration. Det ville sikkert være økonomisk smart, men man ville miste noget identitet. Og det er lidt det samme her, for det kan godt være, det var dyrere, men der er en styrke i at være små, både for identiteten som bibliotekar og rent fagligt,” siger han.

Han er heller ikke særlig begejstret ved at blive medlem af en sektor, der hedder Kultur og Medier.

”Det føler jeg mig ikke hjemme i. Man burde have haft en bibliotekssektor i DM i stedet, så ville jeg have været mindre kritisk. Jeg forstår ikke, hvorfor man ofrer ordet, som ikke bare er et ord. Tillidsundersøgelser viser, at bibliotekaren er top fem i over, hvem danskere stoler på mest på. Brandet er helt ubeskrive-

“ Nogle gange må man som politisk leder og som hovedbestyrelse se på, hvor udviklingen går hen, hvad mulighederne for organisationen er fremadrettet og hvordan vi fortsat sikrer medlemmernes interesser både fagligt og økonomisk. Og det tror jeg på, vi gør bedst i DM.

– Tine Segel

ligt og også noget andet og mere positivt end informationspecialist. Men i virkeligheden døde det brand allerede lidt, da man skiftede navn fra Bibliotekarforbundet til KI.”

KI's fusion med DM har også fået Kasper Bøgh Pedersen til at stoppe som tillidsmand.

”Jeg kender den bibliotekariske faglighed, den kan jeg sælge og skaffe løn til – det kan jeg ikke i en magister sammenhæng,” siger han.

Men selvom han er ærgerlig over fusionen, er Kasper Bøgh Pedersen ikke bekymret for fremtiden.

”Jeg er meget ked af, at Perspektiv lukker, for det har været rigtig godt. Og det kommer til at kræve noget knofedt at fortsætte de lokale faglige klubber. Det positive er, at vi som lønmodtagere i DFFU-bibliotekerne nu er repræsenteret i en organisation med enorm meget magt. En stærk fagbevægelse med kæmpe netværk. Så alt i alt synes jeg, vi har mistet noget, men jeg er ikke bekymret for fremtiden.”

Ingen roser uden torne

Bibliotekar og tillidsrepræsentant på Syddansk Universitetsbibliotek, Anja Pedersen, kan godt forstå Kasper Bøgh Pedersens bekymring.

”Jeg har stor sympati for Kaspers synspunkter. Det tror jeg de fleste af os har. Det han kalder identitet, ville jeg nok kalde nærhed – og jeg kan da godt være bekymret for de medlemmer, der har været vant til et meget nært fagforbund. Det har jo tangeret fætter-kusine fester, når vi har ringet til konsulenter eller til arrangementer. Den nærhed går tabt. Det kan nok ikke erstattes, og det er trist at sige farvel til. Så ingen roser uden torne,” siger hun.

For ifølge Anja Pedersen er der også meget vundet ved at blive DM'er.

”Det er det bedste scenarie i den verden, vi er i. Udfordringen er jo, at fødekæden er brudt. Der bliver ikke lavet bibliotekarer mere, andet end på SDU, hvor der er en bachelor – Biblioteksvidenskab, IT og Kommunikation – og de 45 vidunderlige unge mennesker, der bliver uddannet om året, kan ikke holde en fagforening i live. Så personligt synes jeg, at det er super godt at agere, når der er så tydelige tegn, og mens forbundet stadig er økonomisk stærkt. Det er det eneste logiske at gøre. Og jeg kan godt lide logiske beslutninger.”

Anja Pedersen ser fordele i at dyrke faglige fællesskaber på tværs, og så lader det til, at muligheden for at danne faglige netværk om muligt er endnu bedre i DM end i KI, siger hun.

”Og så tror jeg, vi får nogle helt fantastiske kursusmuligheder fremadrettet. Vi kommer også til at stå rigtig stærkt i de kommende overenskomstforhandlinger. Man har en helt anden gennemslagskraft, når man kommer med 70.000 medlemmer i ryggen.”

Som tillidsrepræsentant er Anja Pedersen rykket med over i DM, men skal på valg ved udgangen i december, hvor hendes periode udløber.

Kræver integration

Tine Segel kan godt forstå bekymringen om tab af nærhed og identitet, som Anja Pedersen og Kasper Bøgh Pedersen giver udtryk for. Men hun mener, det er vigtigt at se på, hvordan man skaber et fælles afsæt for medlemmer med forskellige fagligheder og uddannelser.

”Jeg anerkender, at der kan være en bekymring for, hvordan bibliotekarer som gruppe bliver tydelig, når man kommer i fagligt fællesskab med andre fagområder, såsom museumsinspektører, arkæologer og kuratorer. Men man kan også vende den om og fokusere på de mange fællestræk og den styrke, der er i at være flere. Jeg kan også godt forstå, at medlemmer fra FFU-bibliotekerne er bekymrede for, om navnet Kultur og Medier passer på deres arbejdsområder. Men der synes jeg, det er vigtigt at understrege, at DM's medlemmer, der arbejdede i bibliotekerne i forvejen, også var en del af sektoren DM Kultur og Medier, og huske, at biblioteksansatte kommer ind som en samlet gruppe – FFU-bibliotekerne sammen med folkebibliotekerne – og på den måde kan vi sætte vores aftryk, fordi vi bliver en stor gruppe.”

I forhold til de tidligere faggrupper i KI glæder Tine Segel sig over, at alle faggrupper, der ønskede det, har fået mulighed for at fortsætte i DM-regi, ligesom man også arbejder for at fastholde den lokale TR-repræsentation.

”Med faggrupperne har det været muligt at fortsætte i DM som netværk i en mere

“ Det er lidt ligesom, hvis Danmark valgte at lade sig sammenlægge med Tyskland og kom under deres administration. Det ville sikkert være økonomisk smart, men man ville miste noget identitet. Og det er lidt det samme her, for det kan godt være, det var dyrere, men der er en styrke i at være små, både for identiteten som bibliotekar og rent fagligt.

– Kasper Bøgh Pedersen

dynamisk model, hvor det ikke handler om at nedsætte en bestyrelse og have et regnskab, men hvor man stadig kan mødes. Og faktisk havde vi en erfaring med, at det var sværere og sværere at drive vores faggrupper i KI, fordi det formelle kom til at fylde mere end det at skabe arrangementer. Så vi håber, det kan have en gavnlig effekt at fortsætte som netværk – det er også noget, DM har haft interesse i at føre videre,” siger hun og fortsætter:

”Og i fusionsaftalen har vi aftalt, at den lokale repræsentation i så vidt muligt omfang skal være til stede ude i bibliotekerne. Så det vil forhåbentlig give en oplevelse af, at man styrker klubberne, fordi man får flere medlemmer som kolleger og at være tillidsrepræsentant for. Det er klart, at det hele kræver noget integration, og der er også nogle kulturforskelle, som skal på plads. Men jeg har store forventninger til, at det kan lade sig gøre, og at man kan øge indflydelsen og styrke samarbejdet lokalt på arbejdspladserne.”

Det næste stykke tid vil Tine Segel have fokus på overgangen, men vil samtidig opfordre til, at man tager kontakt, hvis man oplever udfordringer.

”Overgangen er super vigtig. Mit umiddelbare indtryk baseret på medlemsreaktioner er, at den nu og her har forløbet fint. Men der er stadig nogle områder, hvor det går mindre glat, så man er meget velkommen til at kontakte mig, hvis man har oplevet noget i overgangen, der ikke har været helt optimalt. Så vil vi gerne bidrage til at få det løst,” siger hun.

Alt i alt er den tidligere KI-formand og nuværende DM-hovedbestyrelsesmedlem fortrøstningsfuld på fusionens vegne – og det fornemmer hun også, andre er.

”Det er mit indtryk, at man glæder sig til at få et fælles afsæt. Jeg kan også mærke på DM's medlemmer ude på bibliotekerne, at de glæder sig til at få en større stemme – for alt andet lige får biblioteksområdet mere kapacitet i DM.”

#biblioteksblik

Post-its eller Obsidian? Der er mange måder at tage noter på, men det er ikke hver dag Atlantis' genåbning falder sammen med DTU Findit's 10-års jubilæum. På bibliotekerne står det gamle nok engang skulder ved skulder med det nye.

Brug #biblioteksblik, når du søger eller selv poster noget – hvis du vil ses af os

roskildeuniversitetsbibliotek
Roskilde Universitetsbibliotek

Følg

23 Synes godt om

roskildeuniversitetsbibliotek Optimer måden du tager noter på!

Deltag i vores første kursus om studieteknik og noter, der undervises af RUC-studerende, Tristan Brelage.

På kurset lærer du bl.a. om:

- Personlig noteteknik
- Innovative måder at forbinde idéer på
- Obsidian som værktøj til noter

Tilmeld dig nu via link i story!!

universitetsbiblioteket
Copenhagen University Library

Følg

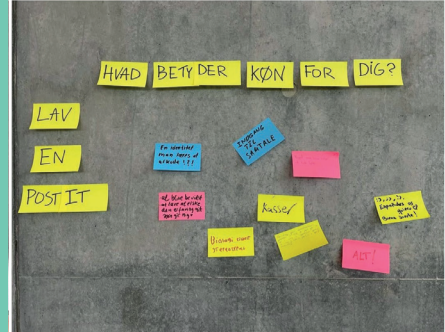
Synes godt om fra abagger, superbillen03 og 73 andre

universitetsbiblioteket Bibliotekernes Atlantis er åbnet igen.

Mellem 2009 og 2023 var der lukket for offentligheden i det smukke, gamle Universitetsbibliotek som ligger i Fiolstræde. Men nu kan du komme ind og se bygningen igen. Biblioteket skal bruges som museum og mødested for Københavns Universitet hvor offentligheden kan få indblik i universitetets forskning og historie.

Er du studerende eller ansat ved Københavns Universitet, er det gratis for dig og en ledsager. Voksne skal købe en billet til 75 kr., men børn kommer med gratis.

roskildeuniversitetsbibliotek
Roskilde Universitetsbibliotek

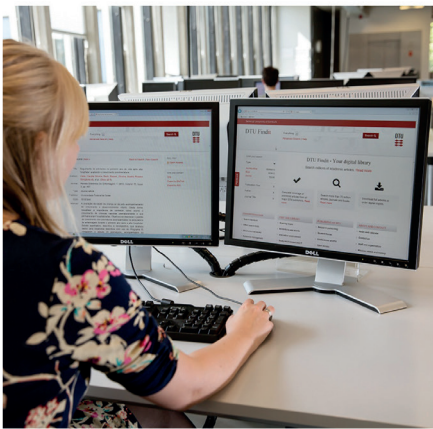
19 Synes godt om

roskildeuniversitetsbibliotek I er allerede mange som har udfyldt en post-it og svaret på hvad køn betyder for jer. Kig forbi og efterlad en post-it og se resten af Martine Bentsens flotte udstilling!

#biblioteksblik #mitruc #rucbib #roskildeuniversitetsbibliotek #detkongeligebibliotek #theroyallibrary #kb #køn #gender #exhibition #udstilling #bibliotek #librarylove #trekroner #visitroskilde #delditroskilde

4. oktober

dtulibrary

32 Synes godt om

dtulibrary Celebrating 10 years with DTU Findit, our digital library!

DTU Findit covers nearly 181 million articles from scientific journals and relevant subject databases – almost 110 million are available online. The interface provides access to some 628,000 e-books and also contains DTU Library's 287,000 older printed books – and almost 2.3 million research datasets.

Go for it - Go findit: <https://findit.dtu.dk>

#dtubibliotek #dtulibrary #biblioteksblik

Bygningen husede Universitetsbibliotekets samlinger fra 1861 til 2009, men i takt med at universitetet flyttede ud af indre by, mistede det sin primære funktion. Får du fat på de ældre bøger fra humaniora, jura eller samfundsvidenskab, står der nogle gange Fiolstræde på stemplet.

universitetsbiblioteket

Synes godt om fra superbillen03 og 33 andre

universitetsbiblioteket FØL EN KLASSIKER

Universitetsbiblioteket var med til årets immatrikulationsfest på Københavns Universitet den 25. august, iført pink superheltekapper. Det er nemlig os der redder dig når du ikke kan finde de bøger du skal bruge.

kglakademibibliotek

33 Synes godt om

kglakademibibliotek Os fra biblioteket Gæk er bibliotekar for vores konserveringsfaglige samling, men du kan også møde hende som underviser i informationsøgning eller få hjælp af hende hver fredag i bibliotekssalen

#kglakademi #kglakademibibliotek #konservering #studiestart #visespåbiblioteket #biblioteksblik

Vis alle 2 kommentarer

19. september

Citizen Science: En forskningsmetode, hvor bibliotekerne kan gøre en forskel

□ **Anne Kathrine Overgaard**, Kontorchef for eksterne projekter, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, SDU, og medstifter af SDU Videncenter for Citizen Science

De sidste 20 år er skodderne til elfenbenstårnet åbnet på vid gab. Det er ikke længere useriøst for en forsker at involvere borgere i sin forskning – men hvordan og hvor tæt skal borgerne på? Og hvad kan fag- og forskningsbibliotekernes rolle være?

Tilbage i 2016 bestemte vi os på SDU for at undersøge, hvordan vi (Syddansk Universitetsbibliotek og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet) kunne øge interaktionen mellem forskning og samfund – mellem forskere og borgere. Her stødte vi hurtigt på begrebet Citizen Science, som vi dykkede dybere ned i for at forstå det sæt af metoder, som det tilbyder.

Det første skridt og det første projekt

Sammen med Odense Universitetshospital (OUH) satte vi SDU's første Citizen Science-workshop op. Vi inviterede forskere fra alle fakulteter, fra OUH, personer fra lokale medier og museer samt selvfølgelig borgere til en idégenererende workshop. Her – en hyggelig lørdag eftermiddag med selskab af den inspirerende forfatter Jens Blendstrup, der på sin humoristiske facon provokerede os til at tænke på nye måder på tværs af de strikse faggrænser – kom idéen til det første Citizen Science-projekt 'Et sundere Syddanmark', hvor det er borgerne, der skal prioritere hvilke

af fem forskningsprojekter, der skal finansieres og igangsættes.

Kan man det? Kan den almindelige borger gøre noget så væsentligt, som det almindeligvis er andre forskere eller på anden måde særlige eksperter, der tager sig af? Svaret er ja! Det var det svar, som professor Kjeld Møller Pedersen gav adspurgt af en tv-journalist tilbage i 2017. Borgerne skal selvfølgelig have mulighed for at engagere sig og få let adgang til viden, så de kan prioritere på en oplyst baggrund. Herigennem gøres beslutninger, som potentielt påvirker borgerne direkte, mere demokratiske samtidig med, at der kan skabes øget indsigt i og forståelse for forskningens relevans og muligheder.

'Et sundere Syddanmark' er på mange måder et anderledes Citizen Science-projekt end de, som mange kender til, hvor man går ud i naturen og hjælper biologerne med dataregistrering i en app. Via et mediasamarbejde med TV2 Fyn og TV Syd når vi i en kampagneperiode på to uger ud til borgerne via TV og web/SoMe. Det rykker! Siden 2017, hvor den første kampagne kørte, har over tre millioner set, hørt eller engageret sig i projektet og 53.000 har valgt at bidrage til prioriteringerne med deres stemme. Også gymnasieklasser bliver involveret. De dykker ned i projekterne og foreslår forskerne, hvordan de kan formidle deres forskning. Det betyder, at både forskere og gymnasieelever får ny viden og ny gensidig forståelse gennem dialog.

I dag er Citizen Science en metode, der bruges på alle fakulteter på SDU. Traditionelt

← Debat mellem borgere, politikere og forskere til Et sundere Syddanmark-finaleshow i Odense (2018). Foto: Anne Kathrine Overgaard

er det som nævnt en metode, der er benyttet i biologien, hvor forskere ved hjælp fra borgere har fået vigtige data ind fra felten. I dag ses Citizen Science i et meget bredt perspektiv – og der kommer et stadig større fokus på, at borgeren ikke blot er donor af data, men involveres mere direkte i dele af eller endda i hele forskningsprocessen inklusive formidling. Sidstnævnte omtales i litteraturen som 'ekstrem' Citizen Science, hvor borgeren bliver en form for medforsker.

Forskningsbiblioteker har de rette kompetencer

Mellem 'datadonoren' og 'medforskeren' er der flere former for borgerinvolvering under Citizen Science-begrebet. Det afhænger helt af forskningsprojektet og forskeren, hvordan borgerinvolveringen skrues sammen i Citizen Science-projekter på SDU.

Syddansk Universitetsbibliotek spiller en afgørende rolle i denne afklaring i dialog med forskeren og efterfølgende med at sikre de Citizen Science-elementer, som vælges til det konkrete forskningsprojekt. Det kan være bidrag til forskningsansøgninger, litteraturreview, aftaler om samarbejde med mediepartnere, kommuner, gymnasier, skoler, foreninger, mv., rekruttering af borgere/grupper af borgere, workshops eller events med borgergrupper, opbygning af læringsmaterialer til skoler og gymnasier, kommunikation og samarbejde om evaluering. Alt sammen kompetencer som allerede findes i et forskningsbibliotek.

En stærk styregruppe har fulgt Citizen Science-arbejdet på SDU. I dag består styregruppen af SDU's prorektor, fire dekaner, bib-

“ Citizen Science er i disse år i hastig udvikling i Europa og resten af verden. Det virker oplagt, at universiteterne udnytter de stærke kompetencer, som danske universiteters forskningsbiblioteker har til at supportere forskning i at benytte denne forskningsmetode, som har potentialet til at gøre en forskel og ændre tankesæt og adfærd på måder, der kan bidrage til at løse nogle af de store udfordringer, som vi står med, fx klima, bæredygtighed, sundhed, ulighed mv.

liotekschefen og to professorer. Og i 2021 blev SDU Videntcenter for Citizen Science etableret med base i biblioteket. Biblioteket var det naturlige valg, da en placering her gør det naturligt for alle fakulteter at bruge det. Desuden fandtes de rigtige og nødvendige kompetencer allerede i biblioteket.

Gennem de seneste år har Syddansk Universitetsbibliotek på den måde været partner i mere end 33 Citizen Science projekter, der har involveret flere hundrede eksterne partnere. Mange af projekterne har resulteret i øget formidling af forskningen og selvfølgelig forskningsartikler.

Et sundere Syddanmark – survey

Alle de deltagende forskere vil gerne involvere befolkningen og mener, at det er vigtigt for borgerne at have indblik i forskningsprocessen og let adgang til sundhedsvidenskabelig forskning. På en Likert-skala fra 1-5 (hvor fem er højest) scorer de vigtigheden af borgernes involvering i sundhedsvidenskabelig forskning til 4,1 i gennemsnit og 75 % giver de to højeste scores.

Mener du, at det er vigtigt, at borgerne har mulighed for let at få indblik i forskningsprocessen og den sundhedsvidenskabelige forskning?

Meget vigtigt

Vigtigt

Hverken/eller

0 %

Ikke vigtigt

0 %

Respondenter: 21

Hvor vigtigt mener du, at borgerinvolvering i sundhedsvidenskabelig forskning er på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er slet ikke vigtigt og 5 er meget vigtigt?

1 | 0 %

2 | 5 %

3 | 20 %

4 | 35 %

5 | 40 %

Respondenter: 20

På europæisk plan har stadig flere universitetsbiblioteker fået øjnene op for, hvordan et bibliotek kan understøtte forskningen gennem viden om og kompetencer til Citizen Science-projekter. LIBER's arbejdsgruppe for Citizen Science har p.t. 40 medlemmer (fordoblet siden 2021), og europæiske fag- og forskningsbiblioteker er involveret i to paneuropæiske projekter om at etablere infrastruktur og services til Citizen Science. Syddansk Universitetsbibliotek er arbejdspakkeleder i CEOS_SE, hvor biblioteker i seks sydøsteuropæiske lande opbygger infrastruktur til Citizen Science. Samtidig arbejder biblioteker i Baltikum sammen i LIBOCS med samme fokus.

Menneskerettigheder og de store udfordringer

Citizen Science er en forskningsmetode, som kan bidrage til meningsfulde resultater og aftryk af forskningen i samfundet – og dermed bidrage til et strategisk fokus på forskning for og med samfundet. Citizen Science er i tråd med FN's menneskerettigheder (afsnit 27), som omhandler adgang til forskning og lægger vægt på både lovgivningsmæssige og moral-

ske/etiske faktorer inklusive videnskabelig frihed, policy, finansiering samt adgang til data og viden. I forlængelse heraf har borgerinvolvering i forskning potentiale i forhold til at forbedre deltagerens *scientific literacy*, fællesskabsfølelse samt forøge policy-relevans og i det hele taget øge offentlighedens interesse for sundhed.

Citizen Science er i disse år i hastig udvikling i Europa og resten af verden. Det virker oplagt, at universiteterne udnytter de stærke kompetencer, som danske universiteters forskningsbiblioteker har til at supportere forskning i at benytte denne forskningsmetode, som har potentialet til at gøre en forskel og ændre tankesæt og adfærd på måder, der kan bidrage til at løse nogle af de store udfordringer, som vi står med, fx klima, bæredygtighed, sundhed, ulighed mv.

Unikke datasæt

Det er vores erfaring, at forskerne værdsætter den rolle, som SDU Videncenter for Citizen Science bidrager med – fra dialogen om forskningslederens første forskningsidé

til udvikling af borgerinvolvering, tværgående forskningsworkshops, ansøgningsproces, rekruttering af borgere, dataopsamling og det videre arbejde til afsluttet forskningsproces. Ofte betyder et Citizen Science-projekt, at forskeren får et unikt datasæt, som ikke kunne have været genereret på anden måde. Men forskeren får også en mulighed for at få erfaringer og perspektiver ind i forskningen via dialog med borgerne, som giver nye muligheder for at stille endnu bedre forskningsspørgsmål.

Et ofte nyt element for forskeren, der arbejder med Citizen Science, er løbende feedback til de borgere, der involverer sig. I et Citizen Science-projekt bør der være opmærksomhed på både forskerens og borgerens interesser. Og her kan biblioteket igen bidrage med løbende feedback til de involverede borgere, som gennem denne feedback får viden om og forståelse for forskningsprocessen – og måske viden, som de kan bruge i deres hverdag.

Forskerens oplevelse med borgerinvolvering

Forskeren kan også få et nyt blik på formidling af deres forskning og på borgerinvolvering gennem arbejdet med Citizen Science. I foråret spurgte vi de 24 forskere, som på det tidspunkt havde deltaget i 'Et sundere Syddanmark' om deres erfaringer og oplevelser med deltagelsen i projektet.

Alle de deltagende forskere vil gerne involvere befolkningen og mener, at det er vigtigt for borgerne at have indblik i forskningsprocessen og let adgang til sundhedsvidenskabelig forskning. På en Likert-skala fra 1-5 (hvor fem er højest) scorer de vigtigheden af borgernes involvering i sundhedsvidenskabelig forskning til 4,1 i gennemsnit, og 75 procent giver de to højeste scores.

Om selve deltagelsen i 'Et sundere Syddanmark' svarede forskerne:

81 procent oplevede, at de blev bedre til og mere bevidste om at formidle deres forskning til den brede befolkning.

60 procent oplevede en større interesse for deres forskning efter kampagnens eksponering.

55 procent oplevede i høj eller meget høj grad, at deltagelsen ændrede deres syn på at involvere borgere (og ikke blot patienter) i deres forskning.

Svarene indikerer, at det har betydning, at forskerne arbejder bevidst og fokuseret med formidling og involvering. Interessant er det også, at den konkrete involvering kan gøre forskerne yderligere bevidste om borgerne

som interessenter eller samarbejdspartnere i forskning.

Ovenstående undersøgelse pegede dog også på et opmærksomhedspunkt. Fra resultaterne kan vi se, at det kræver ekstra tid for forskerne at løse en opgave som 'Et sundere Syddanmark'. Fritekstkommentarerne afslørede, at deltagelse var tidskrævende ved siden af det daglige kliniske arbejde samt deres øvrige forsknings- og arbejdsopgaver. Derfor bør forskere, der arbejder med Citizen Science-projekter have mulighed for support til dette arbejde. Ikke en bestemt pakke, som betyder, at de skal arbejde med en snævert defineret fortolkning af Citizen Science, men en support, der lytter til forskerens behov og ønsker og understøtter projektet på baggrund af en konkret dialog om det enkelte projekt. Det er nemlig vores erfaring, at behovet for og karakteren af support er meget forskelligt fra projekt til projekt.

Citizen Science af i morgen

Flere og flere forsknings-calls indeholder et krav om involvering af borgerne og en opmærksomhed på forskningsaftryk i samfundet. Her kan Citizen Science bidrage. Det er nu, at fag- og forskningsbibliotekerne med fordel kan tilbyde deres i forvejen store kompetenceprofil til nye samarbejder med forskerne og understøtte forskningen gennem viden om Citizen Science.

Nye former for Citizen Science er internationalt i hastig udvikling, og det er længe siden, at det alene handlede om registrering af flora og fauna i naturen, transskription af håndskrevne materialer eller analyse af billeder. Så det er nu, der er en gylden mulighed for bibliotekerne for at hoppe på vognen og understøtte forskningen og forskerne på nye måder med fokus på dialog og gensidig udveksling med borgere.

Mangler man et argument, så kan man også sige, at Citizen Science er en meget konkret måde at arbejde med åbne og inddragende forskningsprocesser, der naturligvis spiller sammen med andre elementer i Open Science. Et område, hvor bibliotekerne i forvejen spiller en rolle.

Reviews i alle afskygninger - indtryk fra en NEFUS-konference

□ **Anna Marie Svenstrup** og **Rikke Perregaard Bentzen**, informationspecialister AUB

November måned startede med to interessante dage på det "gamle hospital" i Middelfart med temaet litteratur reviews i forskellige afskygninger. Vi tog afsted tidligt onsdag morgen fra hhv. Aalborg og København og kom hjem igen torsdag aften med trætte hoveder fyldt med inspiration og ny viden. Anledningen var NEFUS' todages konference 'Alt hvad du skal bruge til et (Systematisk) Litteratur Review'. Der var fine oplæg fra forskellige discipliner og godt kollegialt samvær med både danske, svenske og norske kollegaer.

Overordnet kunne dagene deles op i tre hovedpunkter: Reviews indenfor sundhedsvidenskaberne, reviews indenfor samfund og humaniora (SSH) og brug af nye værktøjer (AI) i reviews.

Der var to oplægsholdere fra sundhedsvidenskaberne, læge og forsker Andreas Lundh, Cochrane Denmark og SDU, og Wichor Bramer fra Erasmus MC Medical Library. Selv om de begge arbejder med systematiske reviews indenfor samme fagdisciplin, så var udførelsen af dem forskellige.

Andreas Lundh tog udgangspunkt i to reviews, han havde arbejdet med. Han redegjorde for, hvordan samarbejdet med biblioteker/informationsspecialister fungerede. Første eksempel var fra et Cochrane-studie, hvor samarbejdet med informationsspecialisten indebar rådgivning i valg af databaser, design af Medline-søgestrategi, oversættelse af søgestrengte til andre databaser, praktisk søgning, levering af datafil, referencehåndte-

ring og screening af artikler i Covidence eller et lignende screeningsprogram.

I det andet eksempel skulle der udarbejdes et scoping review, hvor der udover søgning i de traditionelle databaser også skulle søges efter grå litteratur. Igen var informationsspecialisten involveret i at udarbejde søgestreng. Andreas Lundh kom også ind på udfordringer i den publicerede videnskabelige litteratur. Et eksempel på dette er predatory journals, der udadtil signalerer videnskabelighed, men som ikke overholder reglerne for publicering af videnskabelig forskning. Specielt indenfor kemi og lignende discipliner taler man også om "paper mill"-tidsskrifter, hvor forskerne betaler for at få deres artikler publiceret. Der kan ofte være problemer med data i nogle af de studier, som på overfladen signalerer videnskabelighed.

Wichor Bramer var med på en Zoom-forbindelse. Lidt sjovt at opleve, hvordan teknikken udfordrer os alle. Der gik 10 minutter inden Bramer kom på. Han havde ikke forstået den danske introduktion til sit oplæg og sad og ventede på et "go" fra arrangørerne. Det hele endte lykkeligt. Bramer tonede frem på skærmen og fortalte, at de på Erasmus MC Medical Library oplevede, at tilbuddet fra informationsspecialister ikke blev benyttet af forskerne af forskellige årsager: det kunne være manglende anerkendelse af informationsspecialisternes kompetencer, at forskerne ikke kendte muligheden for at gøre brug af informationsspecialister eller at biblioteket manglede kapacitet til at hjælpe. De besluttede derfor at konkretisere deres tilbud til forskerne. Det nye tilbud gik ud på, at informationsspecialisten og forskeren i samarbejde udarbejder en søgestrategi, og at der tidsmæssigt blev afsat

ca. halvanden time til et review. Bramer kom med følgende tips i forhold til at kunne tilbyde flere vejledninger med forskerne: start søgning i én database, gerne en database med tesaurus. Overvej om det er nødvendigt med flere, vær opmærksom på, at søgetermer ikke overlapper ('gravid'/'female'), overvej om artiklen kan bruges, hvis søgeord ikke er nævnt i TI/AB, brug *single line searches* og nærhedsoperatorer frem for frase. Hans pointe er, at vi som bibliotekarer gerne vil finde 100 procent, men er det overhovedet er nødvendigt? Han uddyber pointerne i artiklen: "*A systematic approach to searching: an efficient and complete method to develop literature searches.*"

Begge oplæg var meget interessante. Hvilken tilgang til systematiske reviews indenfor sundhed, der er bedst egnet og mest dækkende, tør vi ikke konkludere på. Vi tænker, at tilgangen nok vil afhænge af flere ting – traditionerne indenfor faget, formålet med reviewet/studiet, hvem modtageren er og hvem forskeren er.

Vi oplever på alle biblioteker, at (systematiske) litteratur reviews efterspørges i stigende grad af studerende og forskere, også fra de humanistiske og samfundsvidenskabelige forskningsområder og studier. Vi har også erfaret, at metoder og modeller fra sundhedsvidenskaberne er svære at overføre en til en til SSH. Ofte er en systematisk søgning eller et review indenfor SSH anderledes end indenfor sundhedsvidenskaberne.

Mange af forskningsspørgsmålene/problemformuleringerne er af en mere kvalitativ og narrativ karakter. De er mere tværfaglige, der er flere elementer og ikke klart definerbare begreber og der skal ofte søges systematisk efter grå litteratur.

Selvom brugen af informationsspecialister synes mere systematiseret på de sundhedsfaglige videnskaber, så har forskerne fra SSH ikke desto mindre brug for os – både i forhold til gennemsigtheden, valg af søgekilder og måske især i forhold til afklaring af begreber og søgbare termer.

Til at belyse den problematik havde arrangørerne inviteret Sabine Rauchmann fra Universitæt Hamburg. Sabine Rauchmann fortalte om systematisk litteratursøgning indenfor erhvervsforskning på universitetsbiblioteket i Hamburg. Lorna Wildgaard og Bjørn Arleth Viinholdt fra Det Kgl. Bibliotek beskrev deres arbejde med systematiske litteratur reviews indenfor samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser. Disse indlæg var et godt afsæt til vores workshop, hvor vi i grupper arbejdede med cases "fra det virkelige liv" som informationsspecialist. Her lå søgetermer og søgestrengte ikke lige til højrebent. Kon-

klusionen er, at gennemsigthed ved valg af systematik og metode er uhyre vigtigt og mere væsentlig end muligheden for genskabelse.

Onsdag eftermiddag testede vi i grupper nye AI-værktøjer, som skulle kunne hjælpe med litteratursøgninger, sammenhænge og overblik. Umiddelbart var ingen af os imponerede over værktøjernes formåen. Blandt andet manglede der generelt information om, hvorfra de hentede deres data. Mange af disse værktøjer kan måske engang med tiden blive værdifulde, men som det er nu, er den manglende gennemsigthed en udfordring.

Vi må derfor også bare erkende, at udviklingen p.t. går så rygende hurtigt, at det på ingen måder hverken skal eller kan forventes, at vi har et dybdegående kendskab til alle de AI-værktøjer, som kan anvendes i forbindelse med litteratur reviews. Men vi må bestræbe os på at have et nogenlunde indblik i, hvad AI-værktøjerne kan i forhold til at kunne guide og vejlede både vores forskere og vores studerende.

Vores overordnede konklusion, som vi tager med hjem fra disse dage, er, at uanset om forskerne skal lave et systematisk review, som vi kender fra sundhedsvidenskaberne, et scoping review eller et helt tredje review, så ligger vores styrke i at hjælpe forskerne med søgninger, dvs. valg af søgekilde(r), hjælp til præcisering af emneord og opstilling af søgestrengte. Hvis dette skal lykkes, fordrer det samarbejde og god dialog med forskerne.

Der sker meget indenfor udarbejdelsen af reviews, og det kan kræve noget i en travl hverdag at holde sig ajour. Heldigvis blev vi på konferencen gjort opmærksom på et netværk, man kan melde sig til, hvis man vil holde sig opdateret om det nyeste indenfor litteratur reviews og sparre med kollegaer, nemlig SR-netværket.

Tusind tak til vores NEFUS-kollegaer, der har arrangeret konferencen og gjort os kloge og nysgerrige på dette hurtigt voksende område.

i SR netværket

Systematic review netværket henvender sig til biblioteksansatte, som arbejder med eller har interesse for systematiske oversigter og andre review typer.

Netværket afholder to-tre onlinemøder årligt med interne og eksterne oplægsholdere og med mulighed for at diskutere og erfaringsudveksle på tværs af vores institutioner.

Som medlem af netværket inviteres man ind i vores MS TEAMS-forum, hvor dokumenter, Power Points og videoer fra tidligere møder kan ses.

Hvis du vil vide mere om SR netværket kan du skrive til:

Susie Rimborg (KUB): suan@kb.dk
Mette Brandt Eriksen (SDUB): mettee@bib.sdu.dk
Helene Sognstrup (AUL): hso@kb.dk

Viden om AI-værktøjer i akademisk litteratursøgning kræver nationalt løft

Der er brug for nationalt samarbejde, hvis bibliotekarer og informationspecialister skal være klædt på til at vejlede i brugen af de mange nye AI-værktøjer. Sådan lyder det fra den KB-baserede projektgruppe, der for nylig har udgivet en artikel i LIBER Quarterly om deres refleksioner over brug af AI-teknologi til akademisk søgning

□ Rasmus Hage Dalland, redaktør REVV

”De skyder op som paddehatte om natten,” siger specialkonsulent Lorna Wildgaard om de nye AI-teknologier, da REVV møder hende og informationspecialisterne Anne Vils og Solveig Sandal Johnsen over en Zoom-forbindelse.

Sammen har de i løbet af de sidste par år undersøgt, hvordan AI-søgeværktøjer kan bruges i akademiske søgeprocesser. Lige for tiden er der dog så mange af dem, at det kan være svært at løfte opgaven med at kvalitetsvurdere og vejlede i brugen af dem. Og det er ellers noget, der er behov for ude på bibliotekerne, fortæller Solveig Sandal Johnsen.

”Hos os på AUL er der efterspørgsel fra institutterne og de faglige miljøer på lister over de her værktøjer, hvor man kan få beskrivelser og kvalitetsvurderinger af dem. Det er sådan noget, de rigtig gerne vil have nu, fordi de også føler sig blæst bagover af alle de nye muligheder, men også den umulige opgave med at sætte sig ind i dem alle sammen. Så det kunne det være godt med et bredt samarbejde for at løfte den opgave,” siger hun, og Lorna Wildgaard supplerer:

”Vi skal arbejde nationalt med det her. Ellers kan vi slet ikke følge med som bibliotekarer. Det skal være et fælles løft.”

Yewno og Iris

For nylig udgav Anne Vils, Solveig Sandal Johnsen og Lorna Wildgaard en artikel i LIBER Quarterly om deres refleksioner på baggrund af undersøgelser af AI-søgeværktøjer i akademisk litteratursøgning, som var blevet sat i gang i 2020.

Gruppen valgte at granske to værktøjer, Iris.ai og Yewno.discover, der har som formål at understøtte research-processen på forskellig vis. Hvor Iris.ai supporterer en systematisk tilgang til søgning og screening med forskellige niveauer af sorterings- og filtreringsarbejde, så tilføjer Yewno.discover et opdagelsesperspektiv til den akademiske søgning ved at være tværfagligt fokuseret og i stand til at finde semantiske ligheder mellem begreber.

I LIBER Quarterly har projektgruppen fremlagt deres arbejde og resultater, og de kan konkludere, at teknologierne fortsat er for umodne til at supportere akademisk litteratursøgning, men at de også har visse fortrin.

Det er dog næsten symptomatisk for den rivende udvikling på området, at de undersøgte teknologier allerede er forældede. I dag er Yewno.discover ikke længere på markedet, Iris.ai er blevet videreudviklet og flere nye teknologier har set dagens lys.

Men projektgruppens arbejde har også sat nogle helt grundlæggende refleksioner i gang, der er vigtige at have in mente i fremtidens brug og undersøgelser af AI-værktøjer til akademisk litteratursøgning, fortæller Anne Vils.

"Vi har gjort os nogle refleksioner, som vi skal have med os med alle andre lignende redskaber, vi undersøger fra nu af," siger hun.

Tilfældighedssøgning og system-bias

En grundlæggende pointe for arbejdet med de nye teknologier er, at man på grundig vis må undersøge AI-værktøjernes muligheder og begrænsninger i litteratursøgningen.

Og noget tyder på, at de kan være ganske brugbare i den indledende søgefase.

"Man kommer ind i søgningen fra andre perspektiver, når man søger med AI-værktøjer, fordi det åbner op for serendipity – tilfældighedssøgning – og for at gå på opdagelse i de forskellige materialer, de finder," siger Lorna Wildgaard og Solveig Sandal Johnsen supplerer:

"En anden fordel er, at man godt kan blive opmærksom på noget tværfagligt i de her databaser. Når man søger på det emne, man beskæftiger sig med, så kan værktøjerne ved hjælp af de her algoritmer hjælpe til, at man opdager noget, man ikke var klar over i opstartsfasen."

Anne Vils peger på teknologiernes evne foreslå nye søgbare begreber.

"Normalt når man søger systematisk, så kommer man selv med ordene. Men de her systemer er måske bedre til at lave semantiske forbindelser, så man får nogle ord og begreber frem, man ikke selv havde tænkt på, og som man så kan arbejde videre med, når man laver sin mere systematiske traditionelle søgning efterfølgende."

AI-værktøjernes evne til at være eksplorativ kan ifølge forskerne også være med til at gøre opmærksom på og nedbryde den kogniti-

ve bias, som alle forskere og studerende går til søgningen med. Til gengæld introducerer man en teknologisk bias fra søgeværktøjerne – og begge dele er noget, der påvirker metode og resultat.

Den teknologiske bias handler især om manglende transparens, forklarer Anne Vils.

"Vi kan jo ikke se algoritmerne bag – og det ved jeg ikke, om vi nogensinde får lov til. Det er formentlig forretningshemmeligheder. Så hver gang der kommer et nyt redskab, skal man være meget opmærksom på, hvor de søger henne, og hvilke resultater man får. Noget af det, vi fandt ud af var, at de her redskaber ikke nødvendigvis giver os videnskabelige artikler, men også alt muligt andet. Det kan være relevant i forhold til at danne sig et indledende overblik, men det kræver meget mere af brugeren efterfølgende at kunne kvalitetsvurdere det, der kommer ud."

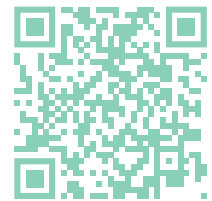
Lorna Wildgaard påpeger, at der er vigtigt at bibliotekerne finder sin rolle netop i kvalitetsvurderingen – en rolle der blandt andet bliver udfordret af den nye trend '*effortless review*', hvor man i hele workflowet bruger kunstige intelligenser.

"Så kan man fx bruge Obsidian til at lave sine noter, bruge SciSpace til at lave sine søgninger, Consensus til at lave sine argumenter og chatbots til at lave refleksioner over sit arbejde. Meningen er, at det er 'ubesværet', så man ikke møder paywalls, firewalls eller andre abonnementsbaserede analyseværktøjer. I et *effortless review* kan man let springe nødvendige kvalitets- eller biasvurderinger over. Og her ser jeg ser et hul, hvor biblioteket kan komme ind og spille en rolle med vores viden om, hvad man skal være opmærksom på, når man laver akademiske søgninger ved brug af AI-værktøjer."

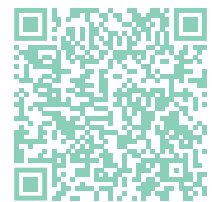
Læs mere

LIBER Quarterly, Reflections on tests of AI-search tools in the academic search process, Wildgaard, L., Vils, A. ., & Sandal Johnsen, S. (2023):

Projektets Zenodo Community:

* For information om AI-netværket: **Mette Brandt Eriksen**, mettee@bib.sdu.dk

Behov for samarbejde

I det hele taget stiller de nye AI-søgeværktøjer krav til, at man forholder sig kritisk til den information, der søges frem. Her har bibliotekarer og informationsspecialister altid spillet en rolle – og det skal de blive ved med, mener projektgruppen.

”Vi skal være gode til at vejlede brugen af de her redskaber og formidle på den rigtige måde. For det er tit sådan, at hvis man hører noget fra biblioteket, så er det i orden. Så derfor skal vi være meget skarpe i vores formidling af, hvad de kan og ikke kan,” siger Anne Vils.

Lige nu er mængden af ny teknologi, der skal undersøges og kvalitetsvurderes en af de store udfordringer. Og for at danne sig et overblik over området og være i stand til at vejlede i brugen af de nye redskaber, er det nødvendigt med samarbejde på tværs.

”Det enkelte bibliotek kan ikke løfte den opgave alene,” siger Lorna Wildgaard og fortsætter:

”Der er så småt begyndt at blive udviklet overordnede retningslinjer for brug af AI generelt. Tidsskrifterne kommer med deres retningslinjer nu, og også her på KU er mange netværk og policy-arbejder i gang med at undersøge, hvilke værktøjer der kan og burde anbefales. Men på selve produktniveauet er det svært. Udfordringen er, at de her værktøjer nogle gange ser ud til at være udviklet for sjov af en computeringeniør, fordi man kan. Nogle opstår og dør meget hurtigt igen. Så det kræver arbejde at danne sig et overblik.”

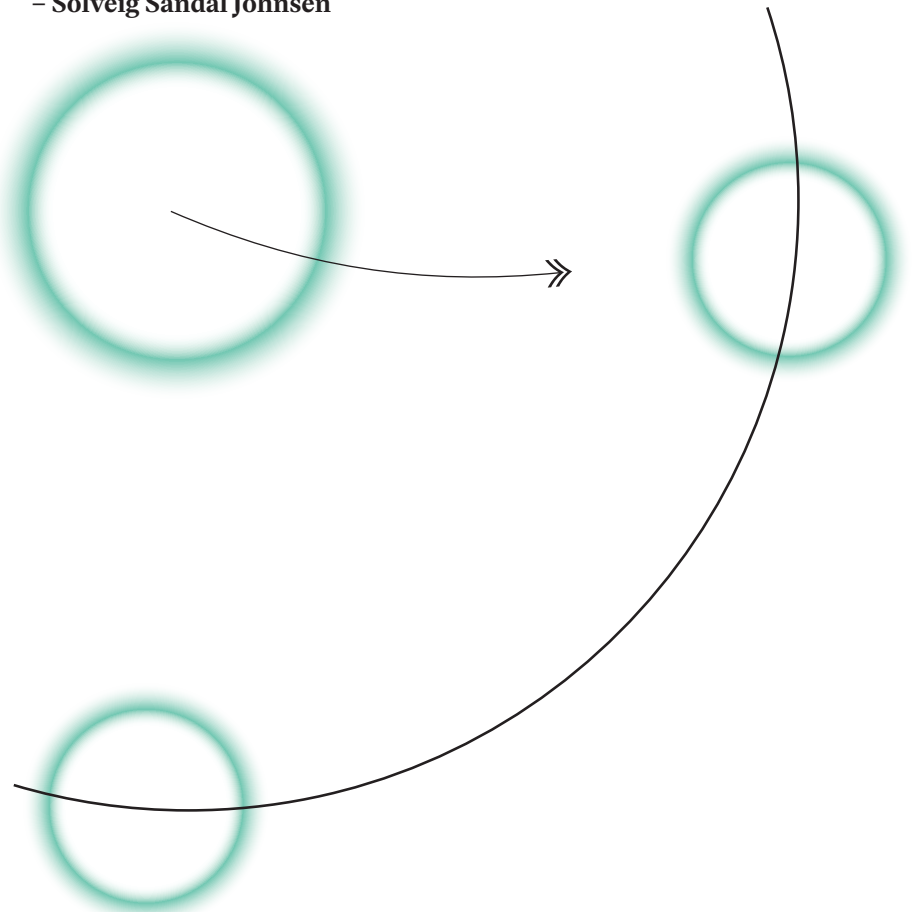
Noget af det arbejde er man dog allerede i gang med. Som en undergruppe til det nationale Systematisk Review-netværk (SR netværket), har man oprettet et AI-netværk, hvor informationsspecialister fra KUB, AUL, SDU, Rub og DTU har sat sine kvalitetsvurderingskriterier sammen og er i gang med at gennemgå andre AI-værktøjer målrettet akademiske søgninger med en evidensbaseret tilgang.

En anden form for samarbejde, der kunne være værdifuldt i fremtiden, er samarbejdet mellem informationsspecialister og udviklere, siger Solveig Sandal Johnsen.

”Som informationsspecialister kunne vi godt indgå i et samarbejde med udviklere bag de her systemer på et tidligere stadie, end vi har været. Det ville være givende i forhold til at forstå værktøjerne og give input til, hvordan man meningsfuldt kan bygge dem op og bygge dem ind i den akademiske kontekst, som vi opererer i.”

“ Hos os på AUL er der efterspørgsel fra institutterne og de faglige miljøer på lister over de her værktøjer, hvor man kan få beskrivelser og kvalitetsvurderinger af dem. Det er sådan noget, de rigtig gerne vil have nu, fordi de også føler sig blæst bagover af alle de nye muligheder, men også den umulige opgave med at sætte sig ind i dem alle sammen. Så det kunne det være godt med et bredt samarbejde for at løfte den opgave.

– Solveig Sandal Johnsen

En undervisers refleksioner: Google som icebreaker – start med noget velkendt

□ **Birgitte Nordborg Rasmussen**, UCL Biblioteket Vejle, UCL Erhvervsakademi & Professionshøjskole

Hvordan begynder man bedst sin undervisning?

Som underviser i 'introduktion til litteratursøgning' på 1. semester på hhv. sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen ved UCL Erhvervsakademi & Professionshøjskole, reflekterer jeg ofte over, hvordan man kommer bedst i gang med at snakke om, hvordan man søger informationer.

Det er altid en overvejelse værd og sætter ofte tonen for, hvordan undervisningen forløber. Lige nu har jeg fundet en formel, der ser ud til at virke – i hvert fald for mig.

Rådet er: Start med noget velkendt og for de studerende er det p.t. Google. Alle studerende har erfaringer med at google.

Mit udgangspunkt er at inddrage de studerendes erfaringer, så spørgsmålet lyder: "hvordan plejer I at søge litteratur og informationer?"

Efter mit spørgsmål bliver der helt stille. Efter en vis nølen blandt de studerende, er der endelig en studerende, der tager mod til sig og lidt forsigtigt siger: "Google".

De studerendes reaktioner er tankevækkende. Lidt ligesom de forventer, at jeg som bibliotekar er fordømmende over for, at de bruger Google. Så jeg indrømmer da også straks, at bibliotekarer også bruger Google.

Næste spørgsmål er så: "hvad bruger I Google til?"

I 50 procent af tilfældene lyder det første svar på opskrifter. Derefter går snakken omkring "at finde forklaringer på ord de ikke forstod" for senere at komme ind på shopping og sociale medier.

Jeg ved ikke, hvad de studerende har været udsat for, men det virker næsten som om, at de tidligere har fået skæld ud over at bruge Google. Eller det er måske sådan, de studerende

har oplevet det og dermed husker det. På et af mine sidste hold nævnte en studerende da også, at han havde fået skæld ud over at bruge Wikipedia i en opgave. Mon ikke det drejer sig om, at han har brugt det som begrebsafklaring eller i et teoriafsnit i stedet for faglig relevant litteratur?

Dette fungerer som en overgang til en snak om, hvordan man kan bruge Google til at søge viden, der kan bruges i faglige sammenhænge og bliver startskuddet til en øvelse i, hvordan man rent praktisk kan anvende Google hensigtsmæssigt, når man søger faglige informationer eller litteratur, fx i forbindelse med opgaver/projekter.

Tanken bag øvelsen er at give de studerende mulighed for gennem afprøvning selv at opdage forskelle i, hvordan man kan søge i Google. Hvordan man kan kvalificere deres søgninger i Google og samtidig præsentere Google Scholar som deres nye bedste ven.

Afslutningsvist er der en fælles opsamling af de studerendes refleksioner over søgeresultaterne og en dialog om, hvad søgeresultaterne er et udtryk for.

Hvad får jeg som underviser ud af at starte med Google?

Ved at tage udgangspunkt i de studerendes daglige søgeadfærd møder jeg dem i deres vante virkelighed; nemlig "at google". Derved anerkender jeg og italesætter deres vante søgeadfærd og gyldigheden af denne.

Google bliver hermed den gode icebreaker, som skaber fundamentet og en god stemning for den videre biblioteksundervisning og samtidig rykker det lidt ved opfattelsen af, at hende bibliotekaren måske ikke er så farlig og fordømmende og får de studerende til at sænke skuldrene lidt.

i *Google-øvelse for sygeplejerskestuderende*

1. Søg på nogle ord, der beskriver dit emne, fx 'tryksår', 'demens' mv.
2. Søg på samme ord og tilføj 'site:www.sst.dk'
3. Søg på samme ord sammen med ordet 'videnscenter'

Google Scholar

4. Søg på samme ord som det, du lige har brugt i Google

Finder du noget brugbart i forhold til din aktuelle opgave?

Kan du se forskellen i søgeresultaterne fra de forskellige søgninger?

Stafetten

– Fra min stol

 Christian Knudsen,
Specialkonsulent, KUB-Nord

Undervisningssæsonen er i skrivende stund godt i gang, så tankerne går mest på udfordringerne med et nyt undervisningslokale, der ikke helt opfører sig som annonceret, hvordan man mon kan få de, der tilmelder sig til faktisk at dukke op. Og ikke mindst, hvordan vi kan skære indholdet i kurserne bedre, så deltagerne går fra kurset med kompetencer, de faktisk kan bruge.

Emnet er **dataanalyse**, og det er en næsten udtømmelig kilde til overvejelser i hverdagen. Fra det helt store, til det helt små: Hvordan kan vi introducere ChatGPT som værktøj? Er vi nu også helt sikre på, at den ikke har bevidsthed? Hvordan arbejder man med lyd og billeder som data? Hvorfor har undervisningslokalet fået et navn, der gør, at de studerende ikke kan finde det? Hvor kan vi sidde uforstyrret, når vi underviser online?

Ugens højdepunkter er, når studerende kommer forbi med et praktisk problem: Obstetrikere noterer, hvor langt en graviditet er forløbet som uger+dage – hvordan får vi lettest konverteret det til antal dage? I sidste uge havde jeg en god lang snak med en studerende om, hvor statistisk sikker han kunne være på, at en bestemt behandling faktisk er lige så god som en levertransplantation. Har han ret, redder det menneskeliv. I går efter et kursus overvejelser om, hvorvidt nordkoreanske firmaers aktiviteter i Afrika bedst visualiseres med et kort eller et netværk.

 Sendt videre til:

Vibeke Sandager Rønnedal, Informationsspecialist,
Syddansk Universitetsbibliotek

For øjeblikket bruger jeg meget af min energi på undervisning og forskellige kurser. Hen over sommeren har jeg arbejdet med at optimere antallet af studerende, vi når ud til, for mit indtryk er, at de ofte finder vores tilbud gode og relevante, men at de ikke opdager dem (på trods af plakater, SoMe-begivenheder, infotavler osv.). Eller måske er de bare flinke, når jeg spørger dem...

Vi har mange internationale studerende (over halvdele) på SDU Sønderborg, hvor jeg er. Blandt andet foregår al min undervisning derfor på engelsk. Generelt trækker Sønderborg og de omkringliggende virksomheder folk til fra hele verden, så derfor har biblioteket indgået et samarbejde med kommunens tilflytternetværk om at afholde **danskcaféer**. Det er primært vores studentermedhjælper,

der står for caféerne, som har til formål at danne et trygt og hyggeligt miljø at øve det danske sprog i.

Vi holder danskcaféer to gange om måneden, en onsdag aften og en lørdag eftermiddag. Alle er velkomne, både med og uden tilknytning til SDU og

uanset sprogligt niveau. Temaet skifter fra gang til gang, men kan f.eks. stå på at spille brætspil, at tage ud at handle og øve ord i butikken, at julehygge og lære om danske traditioner osv. Vores studentermedhjælper, nogle gange i samarbejde med frivillige, står for kaffe/te og snacks, og så får samtalerne, sprogbofferne og det hyggelige samvær ellers frit spil.

 Sendt videre til:

Jesper Ølsgaard, bibliotekar, Det Kgl. Bibliotek,
AU Library

Udover det næsten obligatoriske, at efteråret er propfyldt med undervisning, så bruger jeg tiden med at bibeholde og videreudvikle vores sociale medier. Vi har på Aarhus Universitets biblioteker valgt at lave sociale medier lokalt funderet efter behov (fremfor tvungne fællessider, der efter min vurdering ikke rigtig er relevante for nogen studerende). Det betyder, at vi har seks forskellige Instagram-konti til de fleste af vores lokaliteter.

Jeg var med til at starte den første – **@nobelbib** – som vi gennem kampagner og engagerede studentermedhjælperes indsats har fået til at vokse til 1100 og har efterfølgende fået lov til at være tovholder på de fælles indsatser, vi vil lave på tværs af vores afdelinger. Det være sig på Facebook, X og som sagt Instagram. Derudover er vi stadig nogen, der ikke helt tør slippe tanken om, at Tiktok nok er dér morgendagens studerende er. Så vi ser på måder, vi kan være relevante for studerende, der ikke nødvendigvis er på lige de samme sociale medier som vi.

Derudover arbejder jeg for, at den kommunikation vores studerende møder i det fysiske rum, matcher det de møder online. Både visuelt, men også indholdsmæssigt. Eksempelvis arbejder vi i dette semester med **biblioteksangst** (en simplificeret fællesbetegnelse). Eller sagt på en mindre populærvidenskabelig måde: bidrage til at studerendes barrierer omkring at spørge bibliotekspersonalet om hjælp bliver nedbrudt. Det sker bl.a. ved hjælp af kampagne ved studiestart, hvor de posters, vi har i Nobelparken, matcher det indhold de studerende møder online. Hvor vi for øvrigt har brugt min egen hund, Ellie, som blikfang.

Stafetten

Stafetten bliver sendt rundt mellem kolleger i sektoren, der skriver en lille tekst om, hvad der optager dem her og nu – om arbejdsopgaver, udfordringer, glæder, bekymringer, nye initiativer, gamle vaner og meget mere.